

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE”, GOES.

Abonn.: f 4.— per halfj., buitenl. f 10.— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD. Hoofdartikel: Is Europeesche Federatievorming raadzaam? 8. — Uit de Schrift: Wel geboren uit Israël — maar niet geloovend als Israël (Rom. 9:2-6), 2 slot. — Kerkelijk leven: Wat voor een eed? (Inzake „Amerika”). Maria, de moeder van onzen Heere Jezus Christus, 7. Studeer maar niet meer. De panacee van Barkey Wolf.

Op verstrooidenreis. — Op en om 't kerkplein: Tactiek. — Zending en Evang.: De kwestie van het Evangelistenambt, 13. — Pol. en Soc. leven: Bestrijding gehandhaafd, 3 slot. Geref. Soc. en Econ. Verband. — Aan een jongeren tijdgenoot: Wetenschapsgevaar? — Perschoouw. — Gedicht. — Kerknieuws.

derlandsche volk spreken, zijn in de algemeene geschiedenis van Europa alleen maar in een zeer ver verleden, en dan nog zeer gebrekkig, terug te vinden. Daarom zal een democratische vereeniging van de tegenwoordige Europeesche staten in een federatie tot een veel verder gaande neutralisatie van het leven in die staten leiden, dan tot nu toe, onder het regiem der afzonderlijke, soevereine staten het geval was.

Dit verschijnsel is niet zonder betekenis voor Nederland. Hoewel het Kamerlid dr Bruins Slot tot de voorstanders van een Europeesche federatie moet worden gerekend, moest hij toch reeds wijzen op de reserves, die velen in zijn eigen omgeving, den kring der antirevolutionaire partij, t.a.v. het Europeesche federalisme maken.²⁹⁾ De beide vertegenwoordigers der Staatk. Geref. Partij in de Tweede Kamer stemden tegen het statuut van den Raad van Europa. En de sterkst confessioneel gebonden Gereformeerden, die georganiseerd zijn in het Geref. Pol. Verbond, keeren zich herhaaldelijk en openlijk tegen de actie der Europeesche federalisten.³⁰⁾ Maar ook in de Kath. Nat. Partij van den heer Welter waarschuwt men voortdurend tegen het opgeschroefde internationalisme van thans, terwijl deze tegenstand ook in christ. hist. kringen en in eertijds liberale kringen merkbaar wordt.

Dit betekent, dat een werkelijk enthousiasme voor het soort van Europeesche federatie, dat men thans voorstelt, in Europa alleen in de zuiver humanistische milieus is te vinden. Inderdaad treft men daar dikwijls een positief verlangen naar een democratische wereldeenheid aan, waar de antieke vormen van genoegen, amusement en heerschappij een nieuwe rationele volmaking zullen hebben bereikt. Een goed verstaander kan uit de redevoeringen van Truman reeds eenigszins afleiden, hoe men zich deze wereldeenheid moet voorstellen.

Een scherpe analyse van „de democratische revolutie naar wereldeenheid” is echter ook b.v. te vinden in het opmerkelijke boek „De Nieuwe Politiek”, van de hand van den links democratischen Nederlander dr Suys.³¹⁾ Dit boek is radicaal, zoodat het velen te ver zal gaan. Maar ook al zal de praktijk niet de volle verwezenlijking brengen van hetgeen de schrijver voorstaat, dan blijft het nog van belang om te overwegen, of een gedeeltelijke verwezenlijking van het door hem voorgestelde wenschelijk is. Dr Suys wijst op de verzwakking van de religieuze legitimatie van het gezag, mede als gevolg van het misbruik, dat daarvan gemaakt is. Iedere „diepere” fundeering van het gezag noemt hij trouwens anti-democratisch (blz. 92). Hij noemt den godsdienst een „privaatzaak”, en meent dat o.m. de christelijke partijen, die „de verwerping der godsdienstvrijheid”, „in haar principieele bagage” bezitten, deze bagage maar in de eigen partij-sfeer moeten achterlaten, om in ieder geval de andere partijen te vinden in het politieke beginsel der democratie (blz. 219). Uitgangspunt daarbij is, dat de mensch door arbeid in zijn stoffelijke behoeften voorziet. Door zijn doelbewuste keuze hierbij onderscheidt hij zich van het dier (blz. 182). Hierbij dient overwogen te worden, dat ook de geestelijke behoeften zich verstoffelijken tot voorgenomen arbeidsproduct (188). De oude gedachte van de „homo economicus”, de slechts op materieel belang afgestemde individuele mensch³²⁾, als grondslag van de econo-

Is Europeesche Federatievorming raadzaam? (VIII)

HOOFDARTIKEL

De gevolgen van het farmeele prijsgeven van de onafhankelijkheid van Nederland

§ 3. EUROPEESCHE EENHEID EN EUROPEESCH HERSTEL (vervolg).

Hieronder wordt nader toegelicht de stelling waarmee het vorig artikel eindigde, dat wat in een baptistisch-methodistische wereld (Amerika) wel mogelijk schijnt, n.l. een democratisch-constitutionele vereeniging van staten van verschillende herkomst, in een gereformeerde of (en) H.K. wereld (Europa) tot catastrophale gevolgen leidt.

Als hervormde (gereformeerde) Nederlanders, onverschillige Franschen, R. Katholieke Italianen, orthodoxe Grieken en mohammedaansche Turken zich tot een genaturaliseerde democratische federatie gaan vereenigen, ten bate van de gemeenschappelijke veiligheid en de verhooging van den levensstandaard, stuit dit in Amerika niet op godsdienstige bezwaren. De Nederlanders, Turken en Grieken kunnen er naar eigen verkiezing gereformeerd, mohammedaansch of orthodox bij blijven, meent men. Als de politieke leiders van tijd tot tijd eens „den moreelen toon” laten hooren, zal de godsdienstige mensch uit ieder land, of hij nu Turksch of Roomsche of iets anders is, er de algemeene normen van zijn zedelee uit herkennen, en daardoor worden beziel. Men acht dit van hooge waarde. Het Amerikaansche, godsdienstige individualisme leidt er toe, dat men juist in de betrachtting van de algemeene menschelevendheid de hoogste expressie van den godsdienstzin van het volk in den burgerstaat ziet. Stanley Jones merkt op, dat bij verkiezingen in Amerika de doorslag wordt gegeven door „een kruising van Methodisten en Baptisten; het heel gewone huis-tuin-en-keuken type van den kerkelijken mensch”. En daarom moet volgens hem de verkiezingscandidaat een beroep doen op zijn zedelijk gevoel; juist het doen hooren van een moreelen toon wekt in het Amerikaansche volk een grooten weerklank. De candidaat, die dezen moreelen toon niet kan laten hooren, wordt verslagen³³⁾.

Het is echter niet te loochenen, dat het Europeesche kerkvolk, de serieuze R. Katholieke evenzeer als het volk van de Kerken der reformatie, meer wil hooren dan dezen „moreelen toon”. De candidaat, die in Europa alleen maar een „moreelen toon” laat hooren, is daar niet de candidaat van het kerkvolk. Die kan alleen hij zijn, die ook in het openbaar iets kan laten zien van de Godsverheerlijking, waartoe hij geroepen is, en die met Marnix het volk toespreekt:

Tot God wilt u begeven
Zijn heilzaam woord neemt aan:
Als vrome Christen leven,
't Zal hier haast zijn gedaan.

²⁹⁾ 1. c., 56.

³²⁾ 1. c., 56.

³⁰⁾ Bezinning en Uitzicht, 1. c., 185.

³¹⁾ J. Francke, Ons Politieum, 3 (Juli 1950).

³²⁾ J. Suys, De nieuwe Politiek, Amsterdam, 1946.

³³⁾ Zie hiervoor K. Drost, A. J. Verbrugg, W. Vreeken, Vrij politiek Tractaat, Guido de Bres, den Haag, 1948, 26, 38.